

esetleg csak utóbbit az egész időre, pl. 407/1924. „1923. : dec. 16-ig évi 5⁰/₀, attól fogva 14¹/₂⁰/₀”). Kívánatos, hogy a kifejlőben levő újabb kuriai felfogás a kir. bíróságok itélkezésének egész területén mielőbb elterjedjen. A mérsékelt kárkamat inkább alattamarad a reális országos kamatlábnak, gazdaságilag tehát indokolt és mellőzése pro praeterito az adósok alaptalan gazdagítását jelenti, pro futuro a nemfizetési kedvet élesztgeti bennük. Amelyet pedig ki kell irtani.

(b. gy.)

Hallgatóság joglemondás-e a meg nem felelő ellenérték fenntartás nélkül való elfogadása? Tudjuk, hogy erre a kérdésre, amely újabban a valorizálatlan fizetés elfogadásával kapcsolatban sokszor merül fel, általában igenlő a válasz. Egy részletkérdésre nézve írott jogforrás, az 1706/1925. M. E. sz. rend. (Bp. K. 1925. 64) ellenkezőleg dönt. A 8418/1924. M. E. sz. rendelet 2. § ának 3. bekezdése szerint fakihasznlási és a rendeletben felemlített egyéb hasonló tárgyú jogok ellenértékének felemelését nem kérheti az, aki fizetést jogfenntartás nélkül elfogadott. Már most az 1706/1925. M. E. sz. rendelet ezt a kifejezetten is kimondott jogelvet úgy „értelmezi”, hogy a fenntartás nélküli elfogadás csak akkor von jogvesztést maga után, ha ez a fizetés *megfelelő* volt. Ha tehát az alapszerződésben megállapított ellenérték utóbb — habár egy év tartamára is — felemeltetett, úgy csak a felemelt összeg fizetése megfelelő és aki ezt elfogadja, további emelést nem kérhet; aki azonban az alapszerződésben megállapított ellenértéket fogadja el fenntartás nélkül, nincs elzárva a felemelés kérésétől. Talán nem is olyan fontos ez a rendelet, hogy érdeemes volna vele hosszan foglalkozni; mégis feljegyezzük, mint az igazságérzet egy, bár kicsiny, győzelmét a jogi formalizmussal, a helytelenül értelmezett dogmatizmussal szemben. A „hallgatóság joglemondás” kártekonny szuppozíciója egy fikción alapszik: azon, hogy mindenki mindenkori jogainak tiszta és világos tudatában van. Ezt a rendeletet érvül lehet majd felhasználni akkor, midőn a jogfenntartás nélkül elfogadott valorizálatlan fizetések felértékeléséről lesz szó; hiszen az „ellenérték felemelése” sem egyéb voltaképen, mint valorizáció.

V. J.

A „közvetett szállítványozó”. A K. T. 385. §-a a szállítványozó felelősségét a közvetett szállítványozó tényeiért csak a culpa in eligendo esetére korlátozza. A latinjogok a felelősséget elvileg reárájják a szállítványozóra. Kétségtelen, hogy a nagyközönség érdekeinek a latin jogrendszerek álláspontja felel meg és a szállítványozási ügylet mai organizációja ezt a terhet elbirja. Vannak közismert nagy szállító cégek, amelyek több országra kiható hálózattal rendelkeznek, de minden országban cégjogilag külön önálló cégek. Teljesen illogikus, hogy ezek a testvérvállalatok egymásért ne feleljenek teljes mértékben. A K. T. megfelelő módosítása aligha lesz elmellőzhető.

A Curia legújabban (P. IV. 3445/924.) kimondotta a szállítványozó felelősséget az általa igénybe vett másik szállítványozóért — és pedig azzal az indokolással, hogy miután a

közvetlen megbízott cég a szállítást semmi részben nem fogantatosította és a szállítmány lebonyolítását a maga egészében átruházta, nem közvetett szállítmányozóról van szó, hanem alszállítóról, akire a K. T. 385. §-a nem vonatkozik. Ezt a megkülönböztetést megteszi Neuman Ármin kommentárja (II. k. 469. l.) és Staub kommentárja is. (II. k. 1340. l.)

Valorizációs joggyakorlat. 1. Kártérítési követelés valorizálása. Az állandóan követett gyakorlat szerint valorizációnak bármely jogcimből származó készpénzkövetelésnél akkor van helye, ha az adóst az esedékessé vált követelés megfizetése körül a pusztá fizetési késedelmén tulmenő vét-kesség terheli; vagyis hogy az adós tartozásának átértékelt értékben való fizetésre legyen kötelezhető, az adóssal szemben a hitelező részéről oly tények bizonyítása és tényként való megállapítása szükséges, amelyek alapján az adósnak a lejárt tartozásnak ki nem fizetése körül a pusztá fizetési késedelmén tulmenő vét-kessége (a perben nyilván alaptalan védekezés, a védekezési joggal való visszaélés, az összes jogorvoslatok sikertelen igénybevételével a per befejezése s a hitelező jogos követeléséhez jutásában való szándékos késleltetés stb.) megállapítható. (P. VII. 2721/1924. Egyező P. VII. 2277/1924.)

Kiemelendő, hogy a döntés kifejezetten „bármily jogcimből eredő készpénzkövetelésről” beszél, vagyis a rosszhiszemű perlekedés elvi szankciója a valorizálás.

Ellenben a konkrét perbeli adatok alapján a bíróság megtagadta a valorizálást.

A kartérítési összegnek a magyar korona időközbeni romlásának megfelelően átértékelt (valorizált) mértékben való meg nem ítélese miatti felülvizsgálati panasz azért alaptalan, mert a fennforgó peres esetben a rendszerint nem használatos és kellően csak szakértő közbenjöttével értelmezhető „meglátásig” kifejezésnek használata folytán úgy magának a perbeli ügylet létrejöttének, jogalapjának, mint minősítésének kérdése is nem merőben alaptalanul volt az alperes által vitássá tehető és bírói döntést igényelt és mert ugyanezért az alperesnek idevonatkozó kifogása és védekezése nyilván alaptalannak nem is tekinthető és végül, mert mindezeknél fogva a fennforgó esetben az alperesnek a közönséges fizetési késedelmet meghaladó mérvű vét-kessége annál kevésbé volt megállapítható, mert az alperes védekezése a bírói döntést igényelt kereseti kárkövetelés összegének egy része tekintetében alaposnak, illetve sikeresnek is bizonyult. (P. VII. 3550/1924.)

2. Ítélet után új valorizációs kereset. Az ítélt dolog kifogása sikerrel csak a már megítélt jognak újabb keresettel való érvényesítése ellen emelhető, tehát akkor, ha felperes